

Opvang leerlingen in moeilijke thuissituatie.

Tips voor CLB

CLB'ers en leerkrachten maken zich vandaag terecht zorgen over kwetsbare leerlingen. Zullen ze het redden thuis? Wat lukt voor ouders en wat lukt (even) niet meer? Hoe kunnen we samen voor de veiligheid van kinderen en jongeren zorgen?

Tip 1: blijf geïnformeerd. De maatregelen worden dagelijks aangepast en verfijnd. Je vindt heel wat informatie specifiek voor CLB bij [Vrij CLB Netwerk](#) en bij het [departement Onderwijs en Vorming](#).

Tip 2: het nieuwe coronavirus afremmen komt eerst. Op dit moment is er één prioriteit: de verspreiding van het virus tegengaan. Punt aan de lijn. Wat je als CLB'er doet, moet je altijd aftoetsen aan dat doel.

- Het aantal face-to-facecontacten tussen mensen moet drastisch verlaagd blijven.
- Elke leerling moet in een minimaal aantal 'bubbels' verblijven (bubbel thuis, bubbel school).
- De bubbels moeten zo klein mogelijk zijn.
- De bubbels moeten stabiel zijn: je moet zo veel mogelijk vermijden nieuwe mensen in een bubbel te brengen, anders verhoog je het risico dat je een niet-symptomatische drager van corona binnenbrengt en zo de hele besmettingsketen weer op gang brengt.

Check dus eerst samen met je collega's artsen en verpleegkundigen of je de maatregelen met betrekking tot corona respecteert als je acties onderneemt.

Tip 3: de leerkracht doet ertoe! Ook nu. Ook voor leerlingen die thuisblijven kunnen scholen heel wat betekenen. Allicht heb je als CLB regelmatig contact met je school. Je kan deze tips meegeven.

Verbondenheid

- Leerlingen hebben héél veel aan hun leerkrachten. Houd de band stevig. Bij alle leerlingen. En zeker bij leerlingen die het thuis om welke reden dan ook moeilijk hebben.
- Een mail, smartschoolberichtje of telefoontje kan ouders deugd doen. Mogelijk kan de school haar communicatielijnen ook gebruiken om eens bij ouders te polsen. Lukt het een beetje? Wat gaat er thuis goed? Is er iets waarbij je vragen hebt? Hoe lukt het met de opdrachten die de school eventueel via smartschool deelt?
- In moeilijke tijden hebben we allemaal deugd van rust, veiligheid en structuur. Daar kan de school toe bijdragen.
- CLB's blijven beschikbaar voor leerlingen, ouders en scholen. Die boodschap kunnen we niet genoeg herhalen. De school heeft haar communicatiekanalen met ouders en leerlingen: een herinnering dat

de.CLBch@t nu heel vaak open staat en dat je bij je eigen CLB nog altijd met je vragen terecht kan mag vaak herhaald.

Praktijk in CLB:

- *Onthalers brengen scholen op de hoogte van de CLB-werking en gewijzigde chaturen en vragen scholen om deze info te verspreiden naar leerlingen en ouders.*
- *Onthalers en trajecters nemen proactief contact op met scholen om te laten weten hoe en wanneer je als CLB-medewerker bereikbaar bent voor hen.*

Signaleren

Scholen kunnen extra alert zijn voor gezinnen waar het niet altijd gemakkelijk loopt, of gezinnen die door de coronamaatregelen voor heel wat uitdagingen komen te staan. Wat zijn signalen waar ze kunnen op letten?

- Als het haalbaar is, informeert de school bij alle ouders wat goed loopt en wat moeilijker gaat. (zie boven, verbondenheid). Is dat niet haalbaar, neem dan vooral contact op met ouders en leerlingen waarvan je weet dat ze het op dit moment moeilijk kunnen krijgen. Een nadeel van dit 'selectief' contacteren is stigmatisering.
- Moedig leerlingen en ouders aan om hun zorgen te delen. Het is heel normaal dat je als ouder nu af en toe echt niet weet hoe de zaken aan te pakken. Als ouders bezorgd zijn dat het potje overkookt, moeten ze geen schroom hebben om met de leerkracht, de zorgcoördinator, de directie te praten. Contact maken en houden is belangrijk.
- Is er een leerling die van de radar verdwijnt? Een ouder die niet reageert op telefoontjes of sms'jes, het blijft stil op smartschool ...: neem contact op met het CLB als je je zorgen maakt.

Praktijk in CLB:

- *Onthalers en trajecters nemen proactief contact op met scholen en vragen aandacht voor kinderen in kwetsbare thuissituaties. Kunnen scholen het wat regelen? Kunnen ze deze kinderen opvolgen/opvangen? Zijn er leerlingen/ouders niet of moeilijk bereikbaar?*
- *Onthalers sturen info van 1712 - o.a. poster 'Omgaan met conflicten in het gezin tijdens de coronacrisis' - door naar de scholen en vragen om deze info via hun kanalen te verspreiden naar leerlingen en ouders.*

De collega's van KP 126 nemen wekelijks contact op met de scholen, hetzij telefonisch, hetzij via mail, om het MDO/CEL (vooral het onthalen van zorgvragen) op deze manier gestalte te geven

Opvang van kwetsbare leerlingen op school

Scholen **moeten** in overleg gaan met hun CLB's over de opvang van kwetsbare leerlingen op school. Leerlingen in een kwetsbare thuissituatie voor wie thuisopvang geen veilige optie is, zijn immers de 3e groep voor wie scholen opvang moeten voorzien. **Opgelet: zieke leerlingen mogen NIET op school worden opgevangen.**

School en CLB bespreken de concrete aanpak:

- Op welke manier gaat de school dit met de ouders bespreken?
- Op welke manier kan de school het CLB bereiken is bij situaties die verontrustend zijn?
- Hoe hou je het voor leerkrachten en leerlingen gezond op school?
- Wat moet je doen als een leerling die de school opvangt op school ([ziek wordt](#))?

Tip 4: maak maximaal gebruik van chat en blended hulpverlening.

- Online of telefonisch contact met leerlingen en ouders waar het kan, face to face waar het echt nodig is.
- Gebruik alle kanalen om onze online werking bekend te maken bij leerlingen en ouders.
- Face-to-facecontacten mogen dus nog als je kan garanderen dat ze in veilige omstandigheden plaatsvinden.

Praktijk in CLB's

- *Onthalers en trajecters oefenen met elkaar het blended chatten (kettingactie, medewerkers uit elk team nodigen telkens twee andere medewerkers uit om bij elkaar te oefenen), loopt nu heel vlot!*
- *De onlinehulpverleningstools zijn nog nooit zo snel geïmplementeerd geweest: op amper tweedagen zijn de tools als 'online vergaderen', 'chatten', 'blended chatten' operationeel en dit in alle geledingen van ons CLB.*

Tip 5: neem als CLB proactief contact op met leerlingen die al een traject lopen in kader van verontrusting, moeilijke thuissituatie.

- Alle CLB's blijven bereikbaar. We blijven onze rol in de trajecten opnemen.
- Voor de leerlingen waarover we ons zorgen maken, kunnen we zelf contact nemen.
- Ja, er is risico op stigmatisering, en het kan onbedoeld zo zijn dat de situatie thuis erger wordt door een telefoontje van de hulpverlener. Dat zijn dilemma's waar we altijd mee te maken krijgen, dus overleg ook vaak met je team als dat haalbaar is.

Praktijk in CLB:

- *Onthalers nemen zelf contact op met leerlingen/ouders in kwetsbare thuissituaties die nog niet bij traject zitten (via telefoon, mail, chat).*
- *Trajecters nemen zelf wekelijks contact op met hun leerlingen/ouders in kwetsbare thuissituaties op (via telefoon, mail, chat).*
- *De collega's van KP 4 hebben de expliciete opdracht gekregen om - wekelijks - telefonisch contact op te nemen met de kwetsbare gezinnen die zij begeleiden.*

Tip 6: weet dat je zorg gedeeld wordt. Vrij CLB Netwerk is voortdurend in gesprek met de overheid. We zijn niet de enigen die ons nu ernstige zorgen maken over een aantal leerlingen: jeugdrechters en OCJ's zitten bv. met dezelfde zorg. Iedereen zoekt mee naar antwoorden, maar het is uiteraard niet gemakkelijk om oplossingen te vinden die de allereerste prioriteit (verspreiding corona tegengaan) niet in het gedrang brengen.

Tip 7: zelfzorg. Thuiswerk, online moeten teamen, alles op korte termijn moeten omgooien en anders regelen ... het vraagt heel wat van jullie. Zorg voor jezelf en elkaar. Als je uitvalt heeft geen enkele leerling nog wat aan jou.